

Statistica populației din perspectiva dimensiunii de gen

22-23 noiembrie 2018

Valentina Istrati
Biroul Național de Statistică

Importanța indicatorilor demografici pentru analiza de gen

Ce este demografia?

Demografia este un domeniu al statisticii care implică studierea populațiilor umane.

Aceasta presupune estimarea structurii și a evoluției proceselor demografice, prin calcularea indicatorilor precum:

- *rata nașterilor*
- *rata fertilității*
- *rata mortalității*
- *speranța de viață*
- *rata migrației*
- *elaborarea de prognoze privind creșterea populației în viitor etc.*

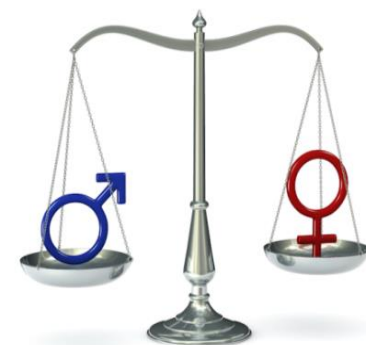

Demografia și dimensiunea de gen

Indicatorii demografici sunt fundamentali pentru monitorizarea relațiilor de gen și dinamicii.

- ➡ Câte femei sunt în comparație cu bărbații?
- ➡ Se nasc mai mulți băieți sau fete?

Lipsa de echilibru în structura pe vârste și sex a populației necesită intervenții de politici.

Surse de date privind indicatorii demografici

- Recensământul Populației
- Studii selective în gospodării

ex. Studiu de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS) UNICEF, Demography and Health Survey (DHS)

- Registre administrative

Indicatori cheie

Indicatori Sursa datelor	Raportul sexelor	Rata mortalității i infantile	Vârsta medie la prima căsătorie	Rata totală de fertilitate
Recensămintele populației	X	X	X	X
Registrul populației	X	X	X	X
Proгноzele demografice	X			
Cercetările în gospodării casnice		X	X	X
Sistemele de înregistrare civilă		X	X	X

Ind 1. Raportul sexelor

Reprezintă raportul dintre numărul bărbaților și cel al femeilor din cadrul unei populații, de obicei exprimat ca numărul de bărbați la 100 de femei.

- $$\frac{\text{Populația totală de bărbați}}{\text{Populația totală de femei}} \times 100$$

Populația totală – este numărul total al persoanelor de toate vârstele care domiciliază într-o localitate sau zonă geografică.

Exemplu

Populația totală pe sexe, în anul 2014

persoane

	Femei	Bărbați	Raportul sexelor
Pe glob (<i>World Population Prospects</i>)	3 617 232 877	3 681 220 073	102
Uniunea Europeană-28	260 614 326	248 794 314	95
Armenia	1570493	1434095	91
Azerbaijan	4843592	4805749	99
Belarus	5074596	4415020	87
Georgia	1940790	1776281	92
Kazakhstan	9065624	8478502	94
Kyrgyzstan	3008339	2948932	98
Republica Moldova	1844443	1709664	93
Ucraina	22922416	19752854	86
Uzbekistan	15603361	15695568	101

Source: UNECE Statistical Database, compiled from national and international (Eurostat and UNICEF TransMONEE) official sources.

Mesaje cheie

- Cel mai mic raport al sexelor este înregistrat în Belarus și Ucraina.
- Țările din Asia Centrală tind să înregistreze cele mai înalte rapoarte între sexe.

Modul de interpretare

- **Interpretarea de bază**
- Raportul sexelor mai mic de 100 - mai multe femei decât bărbați
- Raportul sexelor de 100 - aceleași număr de femei și bărbați
- Raportul sexelor mai mare de 100 - mai mulți bărbați decât femei
- **Elementele cu impact asupra raportului sexelor**

- * tendința femeii de a trăi mai mult
- * preferința de a avea un fiu
- * migrația ce ține de muncă
- * riscurile pentru sănătate, cum ar fi alcoolul, fumatul, violența
- * războaiele și conflictele

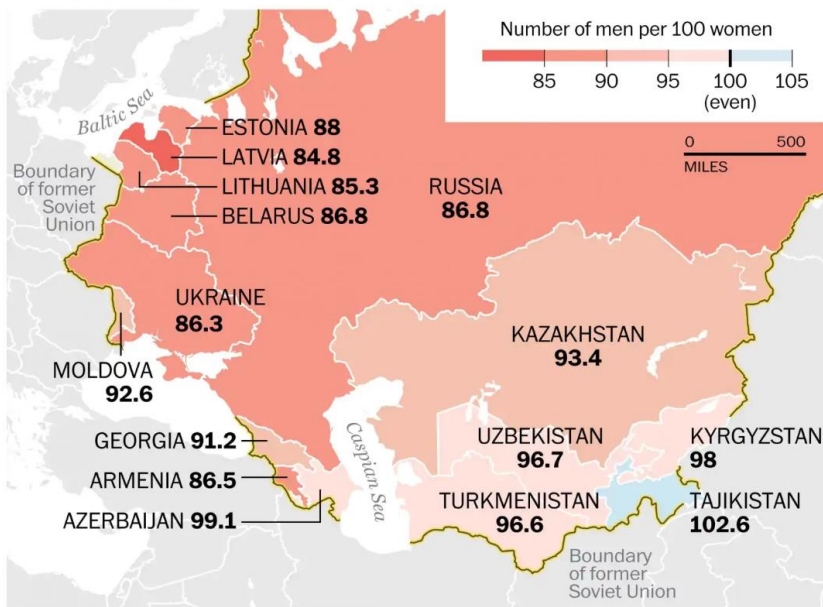

Țineți cont de următoarele:

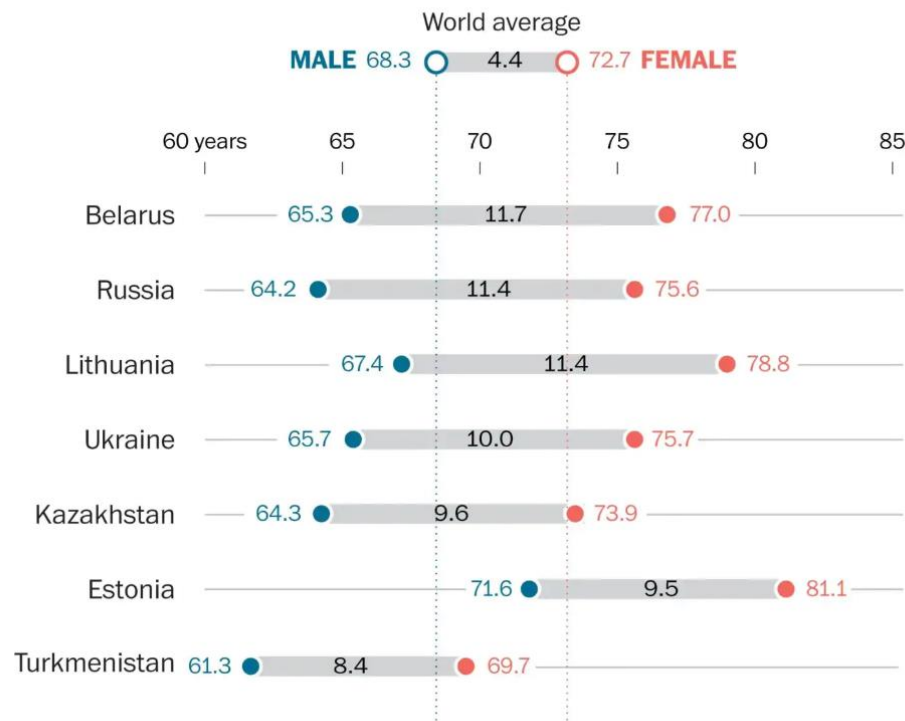
- **Raportul sexelor variază în rândul sub-populațiilor** - calculul în baza unui sub-grup al populației (urban/rural, regiuni, etc.)
- **Raportul sexelor la naștere este un indicator diferit – de raportul per total populație:** între circa 104 – 107 băieți la fiecare 100 fete.
- **Intervalele normale pentru raportul sexelor în populația totală** – în condiții de trai identice raportul sexelor pentru populația totală tinde să fie între 98 și 100.

Gender imbalance in former Soviet Union

Source: United Nations World Population Prospects: The 2015 Revision THE WASHINGTON POST

Life expectancy gaps between genders

Source: United Nations World Population Prospects: The 2015 Revision

THE WASHINGTON POST

By **Julia Smirnova** and **Weiyi Cai**

August 19, 2015

Raportul sexelor, total

China	106
India	108
Azerbaijan	99

Raportul sexelor, total

Emiratele Arabe Unite	274
Qatar	265
Oman	197

By **Julia Smirnova** and **Weiyi Cai**

August 19, 2015

Țara	Raportul sexelor	
	la naștere	total
China	115	106
India	110	107
Azerbaijan	113	99

Țara	Raportul sexelor	
	la naștere	total
Emiratele Arabe Unite	105	274
Qatar	105	265
Oman	105	197

Ind 2. Rata mortalității infantile (RMI)

RMI reprezintă numărul deceselor copiilor sub 1 an care revin la 1000 de născuți-vii în anul de referință. Rata de mortalitate infantilă este un indicator al stării de sănătate a unei populații.

$$RMI = \frac{D}{N} * 1000$$

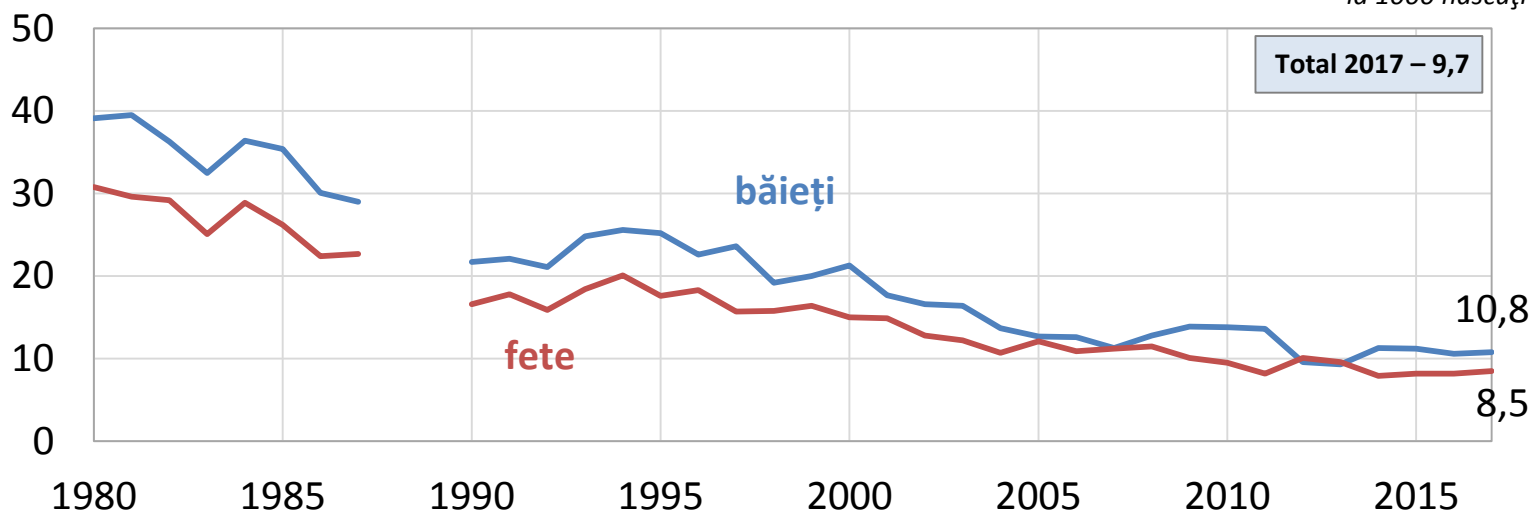
unde: D- numărul deceselor copiilor sub 1 an
N - numărul născuților-vii

Exemplu

Rata mortalității infantile în Moldova, pe sexe, 1980-2017

la 1000 născuți vii

Sursa: Biroul Național de Statistică.

Mesaje cheie

- * RMI din Moldova s-a redus semnificativ din 1980
- * Discrepanța de gen a RMI s-a redus semnificativ

Modul de interpretare

- **Orientarea spre rate mici în timp** – analiza evoluției anuale sau cincinale a RMI este un indiciu a situației privind sistemul de sănătate și în ce măsură performanțele acestuia se îmbunătățesc sau se înrăutățesc.
- **Ratele tind să fie mai mari pentru băieți**
- **Examinarea variației între sub-populații** – estimarea mortalității copiilor după anumite caracteristici (*locația geografică, etnia, nivelul de studii al mamei, numărul de copii în familie, nivelele de venituri*).

Mortality rate, infant (per 1,000 live births)

2017

Estimates developed by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation (UNICEF, WHO, World Bank, UN DESA Population Division) at childmortality.org.

License : CC BY-4.0 [i](#)

Line

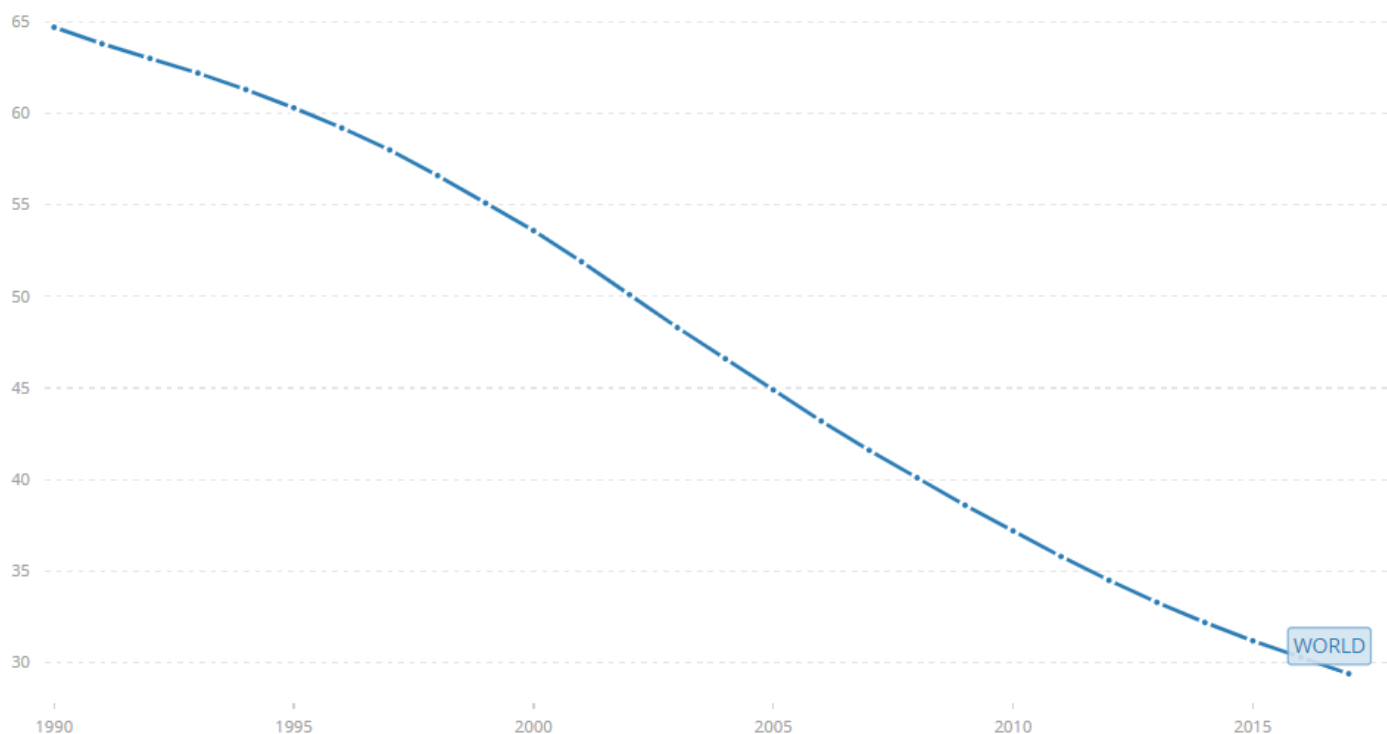
Bar

Map

Share

Details

☒ LABEL

1990 - 2017

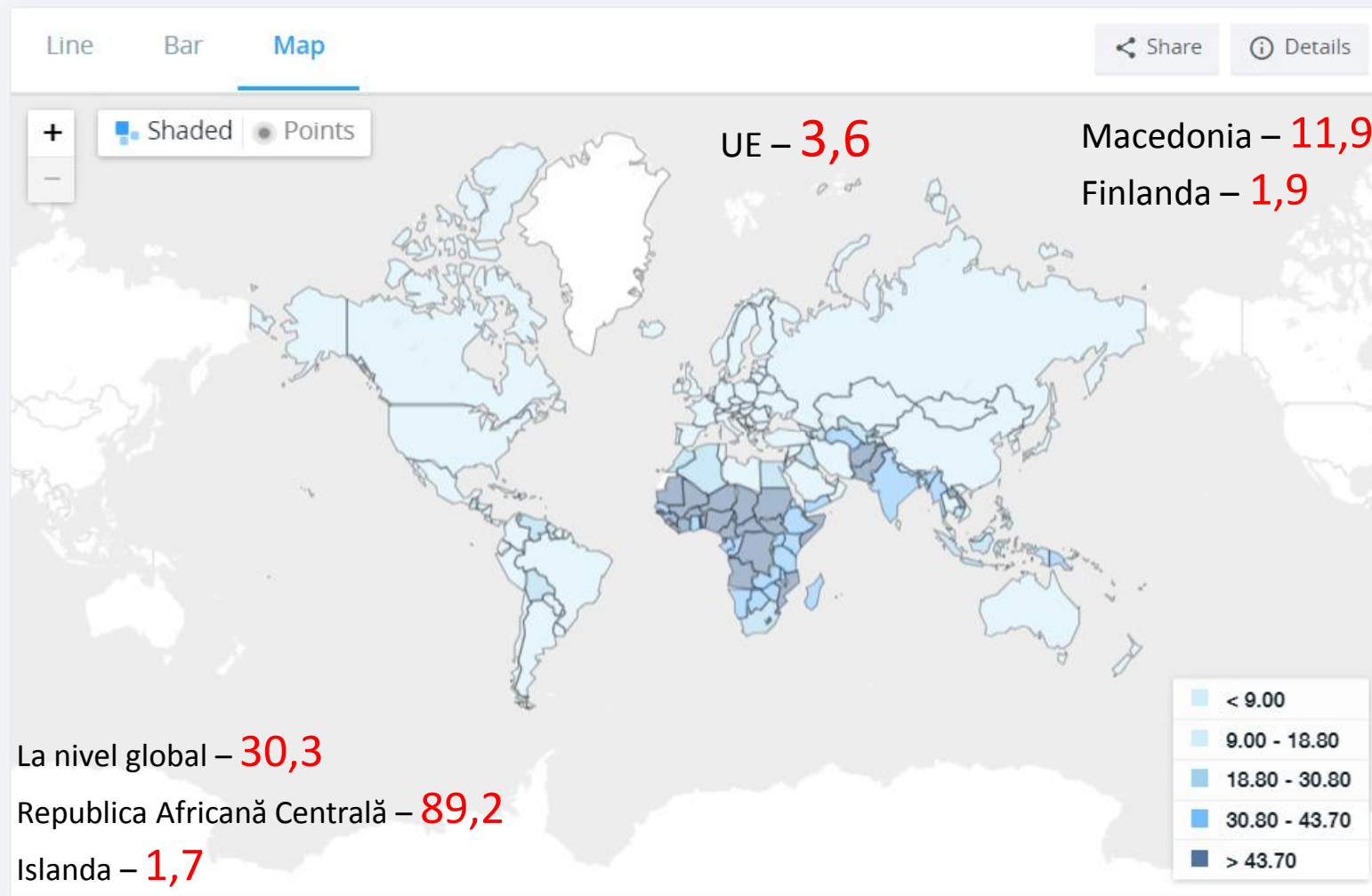
Curs de instruire "Utilizarea statisticilor de gen"

Mortality rate, infant (per 1,000 live births)

2016

Estimates developed by the UN Inter-agency Group for Child Mortality Estimation (UNICEF, WHO, World Bank, UN DESA Population Division) at childmortality.org.

License : CC BY-4.0 [📄](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Țineți cont de următoarele:

➤ Dezagregări - RMI

mortalitatea neonatală

(decese în primele 27 de zile de viață)

mortalitatea postneonatală

(decese între 28 de zile și înainte de un an)

➤ **Alte măsuri** - mortalitatea în rândul copiilor cu vârsta sub cinci ani reprezintă suma ratei mortalității infantile și a ratei mortalității în rândul copiilor.

➤ **Nu este actualizat frecvent în unele țări**

Aplicabilitate pentru politici

- *Ratele mortalității în rândul copiilor* sunt un indicator cheie al sănătății și bunăstării, inclusiv al statutului nutrițional.
- *Elaboratorii de politici utilizează ratele mortalității și alți indicatori cheie de sănătate*, cum ar fi cauzele decesului și morbidității, pentru a determina necesarul de servicii de sănătate și pentru a releva punctele slabe în sistemul de ocrotire a sănătății.

Ind 3. Vârsta medie la prima căsătorie

Vârsta medie la prima căsătorie este vârsta medie a bărbaților sau femeilor la prima căsătorie doar într-un anumit an.

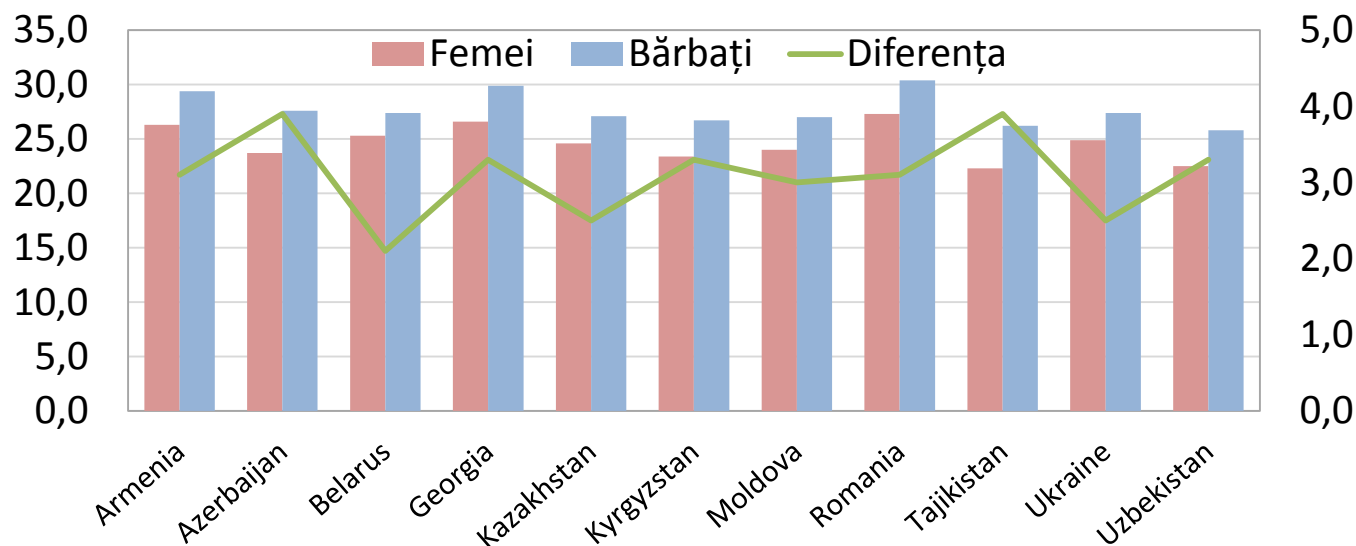
Tineți cont de următoarele

- Cum este definită căsătoria?
- Indicatori aferenți:
 - * Vârsta medie selectivă la căsătorie
 - * Procentul celor care au fost căsătoriți conform grupului de vârstă
 - * Procentul femeilor în vîrstă de 20-24 căsătorite/în uniuni înainte de vîrsta de 18 ani este indicatorul care reflectă prevalența căsătoriilor timpurii

Exemplu

Vârsta medie la prima căsătorie, 2014

Source: UNECE Statistical Database, compiled from national and international (UNICEF TransMONEE) official sources.

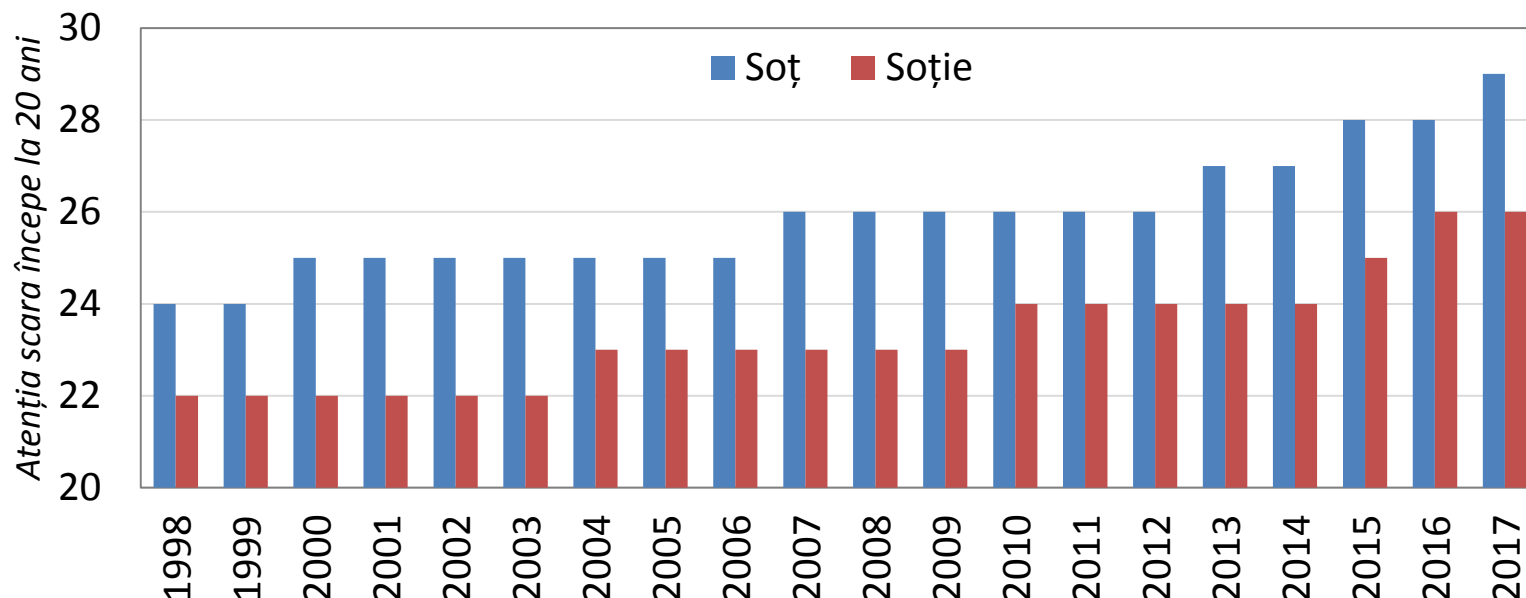
Mesaje cheie

- * Pentru majoritatea țărilor este caracteristic un decalajul de gen de aprox. 3 ani;
- * România și Georgia sunt țările cu cea mai mare vârstă la prima căsătorie atât pentru bărbați, cât și pentru femei

Exemplu

Vârsta medie la prima căsătorie (ani) Moldova, 1998-2014

Sursa: www.statistica.md

Mesaje cheie

- * Vârsta medie la prima căsătorie pentru bărbați și femei treptat crește în timp.
- * Decalajul de gen este destul de consistent, bărbații fiind în medie cu 3 ani mai mari decât femeile la prima căsătorie.

Modul de interpretare

- **Căsătorii în rândul copiilor:** căsătoriile timpurii determină rata nașterilor în rândul adolescenților, nașterile pot avea complicații asupra sănătății mamei, dar și a copilului. Majorarea ratei căsătoriilor timpurii determină și rata de fertilitate;
- **Analiza evoluției în timp:** este determinată de valorile sociale privind căsătoriile și concubinajul, iar evoluția în timp este diferită pentru anumite sub-populații;
- **Analiza diferențelor între bărbați și femei:** denotă schimbările în rolurile de gen și a egalității de genuri
- **Trebuie considerați indicatorii aferenți**

Aplicabilitate pentru politici

- Intervenții de politici pentru a descuraja

căsătoriile timpurii

căsătorii la vârste înaintate

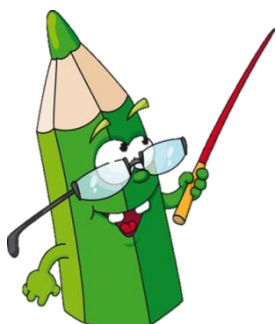
- Vârstele mai înaintate pot indica mai multe uniuni informale și aranjamente de coabitare. Acest fapt ar putea determina necesitatea unor schimbări în legislație și politici pentru a asigura ca aceste uniuni de facto să fie protejate de lege, fiind asigurat accesul la serviciile publice;
- Vârstele mici mai denotă necesitatea de politici pentru a micșora rata căsătoriilor timpurii, prin asigurarea oportunităților educaționale și angajare în câmpul muncii, dar și informarea adolescenților privind riscurile căsătoriilor și nașterilor timpurii.

Ind 4. Rata totală de fertilitate (RTF)

RTF numărul mediu de copii născuți de o femeie pe parcursul vieții sale fertile, în condițiile fertilității anului respectiv.

RTF se calculează ca sumă a ratelor specifice de fertilitate pentru fiecare vârstă sau grupă de vârstă pentru un anumit an.

Tineți cont de următoarele

RTF diferă de:

- * rata generală a fertilității
- * fertilitatea pe parcursul vieții a unei cohorte

Exemplu

Rata totală a fertilității, țări selectate, 1980-2010

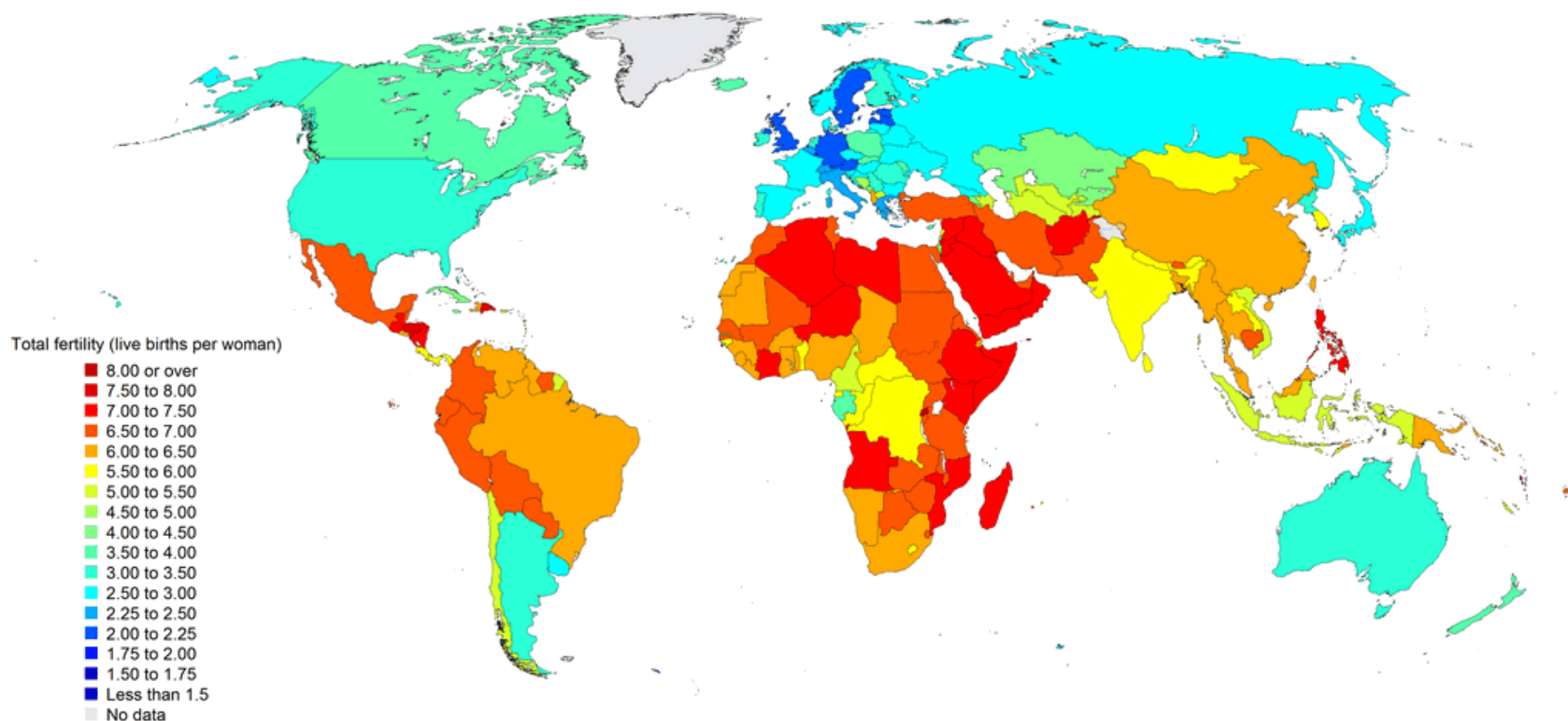
Ani	Azerbaijan	Kazakhstan	Kyrgyzstan	Moldova	Rusia	Tajikistan	Turkmen-istan	Ucraina	Uzbek-istan
1980	3.3	3.0	4.0	2.5	1.9	5.7	5.0	2.0	5.1
1985	3.0	3.0	4.1	2.6	2.1	5.5	4.7	2.1	4.5
1990	3.0	2.8	3.9	2.4	1.9	5.2	4.3	1.9	4.2
1995	2.6	2.2	3.3	1.9	1.3	4.6	3.5	1.4	3.5
2000	2.0	1.9	2.7	1.6	1.2	4.0	2.8	1.1	2.7
2005	2.0	2.3	2.6	1.5	1.3	3.6	2.6	1.3	2.5
2010	2.0	2.5	3.0	1.5	1.6	3.8	2.4	1.4	2.4

source: Gapminder.org(<http://www.gapminder.org/downloads/documentation/gd008>)

Mesajele cheie

- Fertilitatea cea mai înaltă se atestă în Tadjikistan
- Fertilitatea redusă este caracteristică pentru Azerbaidjan, Moldova, Rusia, Ucraina.
- Schimbările în tendința privind fertilitatea sunt lente în timp, deși ratele s-au redus rapid în Uzbekistan, Turkmenistan și Tadjikistan.

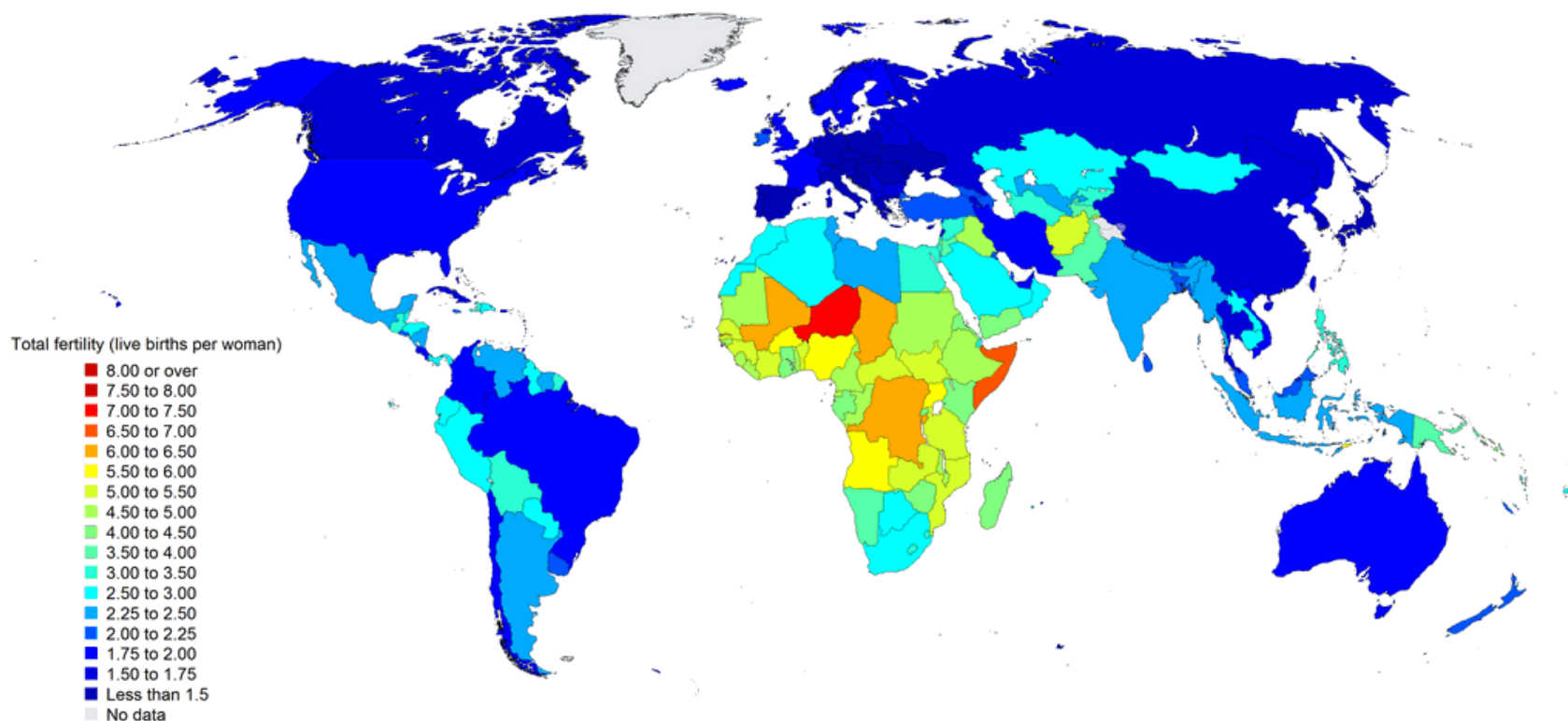
Total fertility, estimates, 1950-1955

Data source: World Population Prospects: The 2017 Revision.

The designations employed and the presentation of material on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the Secretariat of the United Nations concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted line represents approximately the Line of Control in Jammu and Kashmir agreed upon by India and Pakistan. The final status of Jammu and Kashmir has not yet been agreed upon by the parties. Final boundary between the Republic of Sudan and the Republic of South Sudan has not yet been determined. A dispute exists between the Governments of Argentina and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland concerning sovereignty over the Falkland Islands (Malvinas).

Total fertility, estimates, 2010-2015

Data source: World Population Prospects: The 2017 Revision.

The designations employed and the presentation of material on this map do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the Secretariat of the United Nations concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted line represents approximately the Line of Control in Jammu and Kashmir agreed upon by India and Pakistan. The final status of Jammu and Kashmir has not yet been agreed upon by the parties. Final boundary between the Republic of Sudan and the Republic of South Sudan has not yet been determined. A dispute exists between the Governments of Argentina and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland concerning sovereignty over the Falkland Islands (Malvinas).

Modul de interpretare

- Țările care înregistrează o RTF de 2,1 nu vor avea o creștere sau un declin al populației determinată nivelul de fertilitate, însă numărul populației ar putea fi influențat de ratele mari/mici nete ale migrației și rata mortalității generale.
- Rata fertilității este extrem de importantă pentru analiza gender dat fiind diferențelor biologice și sociale dintre bărbați și femei. Nivelul înalt al fertilității limitează oportunitățile de angajare și generarea surselor de venit, de regulă țările cu RTF înaltă sunt țări sărace.
- Problemele de gen care influențează fertilitatea: i)statutul femeilor, ii)starea civilă, iii)preferința de a avea feciori/băieți.

Modul de interpretare

- Analiza RTF trebuie corelată cu indicatorii privind planificarea familiei, precum utilizarea contraceptivelor, planificarea sarcinii, etc.
- Rata fertilității în rândul adolescenților este un indicator important al statutului femeii. Nașterile premature limitează accesul la servicii de educație.
- Fertilitatea bărbaților este considerată de foarte puțini țări (Norvegia, Suedia). De regulă bărbații au tendință să aibă copii la o vîrstă mai înaintată.

Aplicabilitate pentru politici

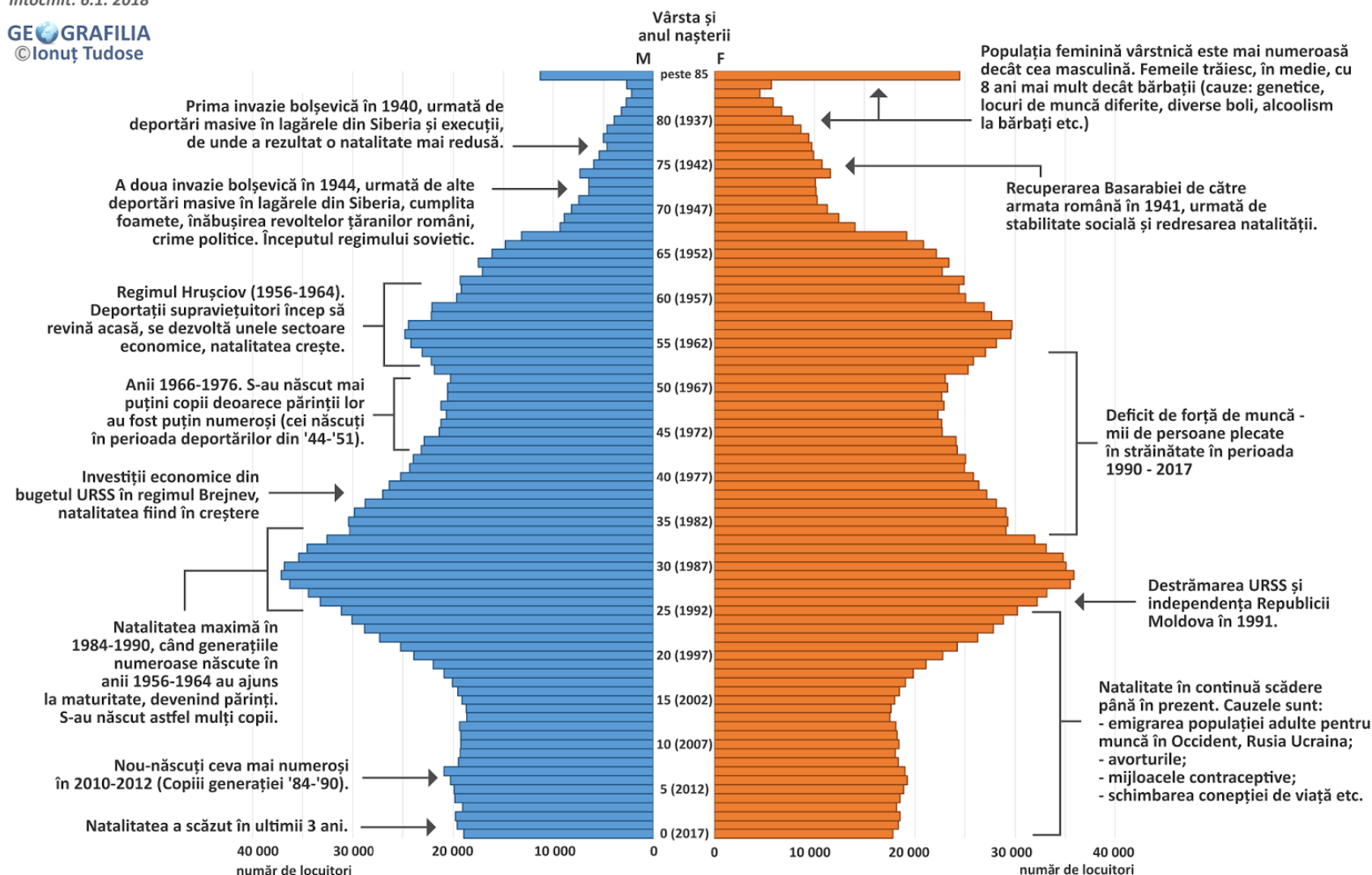
- Fertilitate formează baza politicilor vizând populația și prestarea de servicii privind planificarea familiei și sănătatea reproductivă.
- Ratele fertilității sunt esențiale și pentru monitorizarea și estimarea cererii de servicii medicale, educaționale și alte servicii de bază. Aceasta permite elaboratorilor de politici să planifice și să aloce resurse pentru a susține zonele în care este posibilă creșterea sau reducerea populației.

PIRAMIDA VÂRSTELOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA (2018)

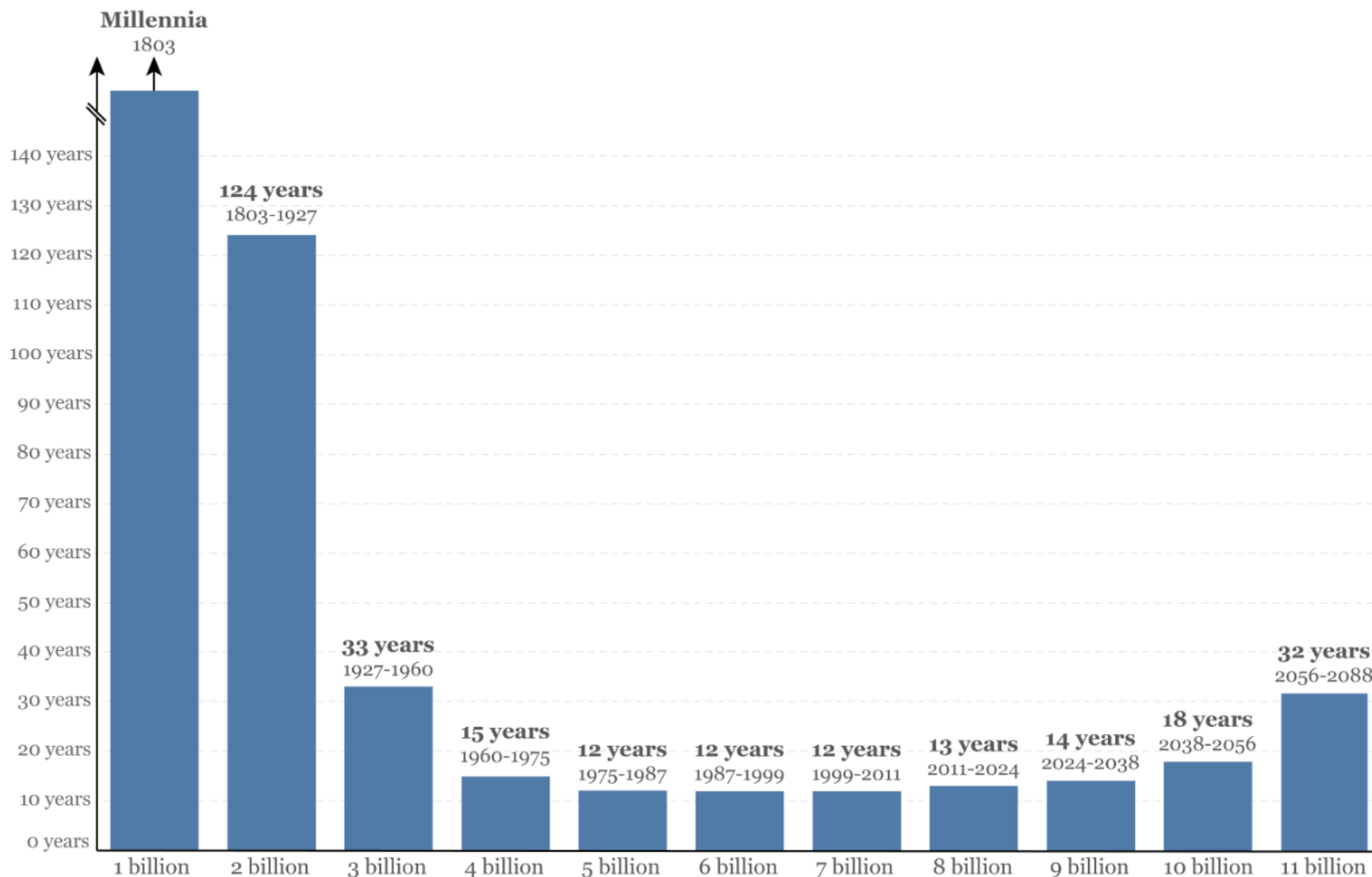
Date utilizate: Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova
Întocmit: 6.1. 2018

GE GRAFILIA
© Ionuț Tudose

Time for global population to increase by one billion

The number of years taken for the global population to increase by one billion. Also shown are the years over which this billion was added. Figures from 7 billion onwards are based on the UN's medium projection to 2100.

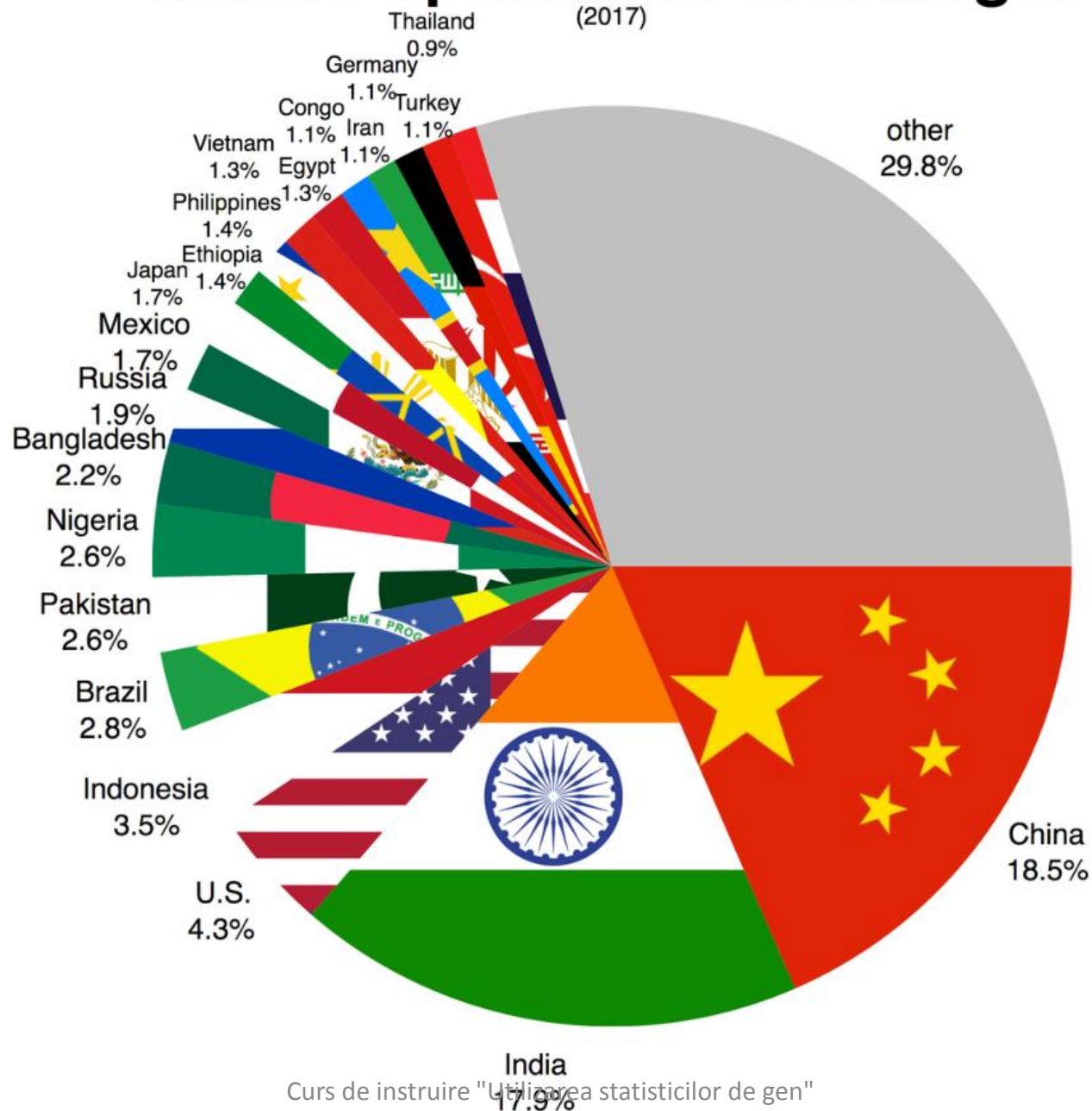

Data source: History Database of the Global Environment (HYDE); UN World Population Prospects (2015 Revision); UN Medium Projection (2015 Revision)

The data visualization is available at [OurWorldinData.org](https://ourworldindata.org). There you find research and more visualizations on this topic.

Licensed under [CC-BY-SA](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/) by the author Max Roser and Hannah Ritchie.

World Population Percentages

Vă mulțumesc pentru atenție!

